

SECRETAR DE STAT

NECLASIFICAT
București
Nr. 15878/06.2022
Exemplar nr. 1/2

**Către
AVOCATUL POPORULUI**

Stimată doamnă Renate WEBER,

În considerarea Recomandării nr. 76/2022¹, emisă la nivelul instituției dumneavoastră, prin care solicitați luarea măsurilor necesare pentru elaborarea unei proceduri unitare ce trebuie urmată în desfășurarea de către polițiști și jandarmi a „misiunilor”, „misiunilor cu caracter de urgență” și „acțiunilor de intervenție”, vă transmitem, alăturat, punctul de vedere al Ministerului Afacerilor Interne.

Cu acest prilej, vă asigurăm de implicarea noastră în efortul comun de protejare a drepturilor și libertăților cetățenilor.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR DE STAT

Chestor general de poliție
Bogdan DESPESCU

¹ formulată prin corespondența nr.12692/2022.

Punctul de vedere al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la Recomandarea Avocatului Poporului nr. 76/2022

□ Atât Poliția Română, cât și Jandarmeria Română, în calitate de instituții specializate ale statului, constituite ca servicii publice ce își desfășoară activitatea în interesul persoanei, al comunității, și exclusiv pe baza și în executarea legii, au obligația de a apăra viața și integritatea corporală a persoanelor, respectiv de a aplica măsuri pentru prevenirea și combaterea fenomenului contravențional și infracțional, în vederea identificării și contracarării acțiunilor care atentează la viața, libertatea, sănătatea și integritatea cetățenilor.

Astfel, activitatea organelor de poliție și jandarmerie, respectiv modalitatea de intervenție a acestora, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, se subscriu misiunilor îndeplinite, misiuni care sunt **fie curente, fie cu caracter de urgență** și care se subsumează unui sistem integrat de acțiune, bazat pe principiile legalității și folosirii judicioase a resurselor.

□ După cum am precizat în corespondențele anterioare, noțiunile de „misiune” și „intervenție”, respectiv sintagma „misiune urgentă”, nu sunt definite expres **în legislația din domeniul circulației pe drumurile publice¹ și nici în actele normative care constituie cadrul legal specific pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu** de către personalul Poliției Române și Jandarmeriei Române, întrucât **diversitatea atribuțiilor** nu ar permite enumerarea acestora **în cuprinsul unei definiții**.

Însă, pentru a diferenția misiunile/intervențiile ce necesită regim prioritar în trafic față de celelalte, **legiuitorul** a impus condiția „urgenței”, respectiv acestea să vizeze o situație de criză sau de pericol potențial major care necesită **deplasarea imediată** pentru prevenirea producerii unor evenimente cu consecințe negative, pentru salvarea de vieți omenești sau a integrității unor bunuri ori pentru limitarea afectării mediului înconjurător.

Dorim să subliniem faptul că obiectul O.u.G. nr.195/2002 este *circulația pe drumurile publice ale autovehiculelor și pietonilor și nu ar putea să reglementeze totalitatea activităților* pe care le desfășoară polițiștii pentru îndeplinirea unei misiuni sau intervenții, adică în sens restrâns pentru a-și îndeplini sarcinile de serviciu.

Ori, conform prevederilor art. 24 și art. 36 din Legea nr. 24/2000 *privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*, republicată, cu modificările și completările ulterioare „*în cadrul soluțiilor legislative preconizate trebuie să se realizeze o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, care au un alt înțeles decât cel comun, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite*”, iar „*redactarea textelor se face prin folosirea cuvintelor în înțelesul lor curent din limba română modernă, cu evitarea regionalismelor. Redactarea este subordonată dezideratului înțelegerii cu ușurință a textului de către destinatarii acestuia*”.

Altfel spus, legile se interpretează unele prin altele, legiuitorul putând folosi ca tehnică ori definirea expresă a unor termeni ori oferind posibilitatea celor care aplică normele să le interpreteze potrivit anumitor principii. În același sens procedează și judecătorii în cadrul completelor de judecată sau Curții Constituționale pentru identificarea unei soluții și adoptarea unor hotărâri în interpretarea cadrului legislativ.

¹ respectiv O.u.G. nr. 195/2002 *privind circulația pe drumurile publice*, republicată, cu modificările și completările ulterioare și *Regulamentul de aplicare a O.u.G. nr. 195/2002*, aprobat prin H.G. nr. 1391/2006, cu modificările și completările ulterioare.

□ Astfel cum am mai precizat, activitățile desfășurate de către cele două structuri specializate ale M.A.I. sunt prevăzute, atât în legile proprii de organizare și funcționare², cât și în alte acte normative³, de nivel superior și inferior, acestea fiind orientate, în principal, pe organizarea, planificarea, desfășurarea/executarea acțiunilor/misiunilor specifice în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii publice.

Ori, principalele modalități de efectuare a activităților **polițiștilor** în vederea îndeplinirii atribuțiilor și sarcinilor de serviciu sunt prevăzute în **Legea nr. 218/2002**, republicată, respectiv în **Codul de Procedură Penală**.

Mai precis, potrivit art. 2 din Legea nr. 218/2002 „*activitatea Poliției Române constituie serviciu public specializat și se realizează în interesul persoanei, al comunității, precum și în sprijinul instituțiilor statului, exclusiv pe baza și în executarea legii*”, polițiștii fiind obligați, în conformitate cu art. 52 alin. (1), „*să ia măsurile necesare pentru înlăturarea pericolelor care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor, în toate situațiile în care ia cunoștință direct ori când este sesizat despre acestea*”.

De asemenea, art. 31 lit. h) din Legea nr. 218/2002, republicată, instituie faptul că polițiștii au dreptul „*să poarte asupra sa armamentul și muniția necesare, indiferent dacă este în uniformă sau echipat civil, și să folosească, pentru îndeplinirea misiunilor, autovehicule din dotare, cu sau fără însemnele distinctive ale poliției*”. Norme similare se regăsesc și în Legea nr. 550/2004 ce reglementează activitatea personalului Jandarmeriei Române.

Legea nr. 218/2002 enumeră și modul în care trebuie să procedeze polițiștii pentru realizarea activităților, în vederea îndeplinirii atribuțiilor și sarcinilor de serviciu, precum:

- conducerea persoanelor la sediul poliției;
- legitimarea și stabilirea identității persoanelor;
- controlul corporal al persoanei legitimate și, după caz, al bagajelor sau vehiculului utilizat de aceasta;
- identificarea, căutarea, localizarea și/sau prinderea persoanelor date în urmărire potrivit legii;
- protecția persoanelor sau supravegherea traficului rutier;
- modul de aplicare și sancționare a faptelor contravenționale;
- modul de punere în aplicare a măsurilor preventive și a altor acte procesuale;
- modul de aducere la îndeplinire a măsurilor preventive aplicate minorului;
- modul de efectuare a perchezițiilor domiciliare etc.

Astfel, multitudinea de acte normative, ce reglementează *misiunile, misiunile care au caracter de urgență și acțiunile de intervenție*, executate de către personalul Poliției Române/Jandarmeriei Române, nu definesc, în mod expres, noțiunile în cauză, ci **doar detaliază competențele în materie și procedura ce trebuie urmată**. Exemplificăm în acest context următoarele prevederi:

➤ art. 50 din Legea nr.218/2002, detaliază procedura aplicabilă în cazul **somării persoanelor**, mai precis „*Poliția Română poate interveni în forță, în condițiile legii, împotriva celor care pun în pericol viața, integritatea sau sănătatea persoanelor ori a organelor de ordine, precum și împotriva celor care amenință cu distrugerea unor clădiri sau bunuri de interes public ori privat*”;

➤ normele prevăzute la art.61 și 62 din **O.u.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cuprinsul cărora

² Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, cu modificările și completările ulterioare.

³ precum Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițiștilor, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor, Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României.

apar termenii de *misiune, misiune urgentă și intervenție*, descriu modalitatea de deplasare și **regulile rutiere** care trebuie respectate *de conducătorii autovehiculelor cu regim prioritar* – adică **procedura** de deplasare în astfel de cazuri;

➤ art. 216-218 din *Regulamentului de aplicare a O.u.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice*, aprobat prin H.G. nr. 1391/2006, cu modificările și completările ulterioare, procedura ce trebuie urmată în cazul **imobilizării unui vehicul**;

➤ art.156-163 din Codul de procedură penală, procedura în cazul **efectuării unei percheziții domiciliare**.

După cum se poate observa din descrierea actelor normative menționate, activitatea specifică polițiștilor se realizează prin interacțiunea faptică cu cetățenii/persoanele fizice care la rândul lor **trebuie să cunoască și/sau să respecte anumite reguli** necesare ducerii la îndeplinire a acestor acte materiale.

Pentru îndeplinirea activităților ce intră în atribuțiile și sarcinile de serviciu ale polițiștilor care pot fi misiuni, misiuni urgente sau intervenții, aceștia din urmă trebuie să se deplaseze în anumite locații pe jos sau folosind mijloacele auto din dotare.

□ Instituirea instrumentelor legale necesare exercitării atribuțiilor de serviciu sau îndeplinirii misiunilor, dar și a celor necesare asigurării unei protecții juridice, a necesitat oferirea de garanții cetățeanului, care, prin **texte de lege predictibile** să cunoască care îi sunt drepturile, căror obligații trebuie să se conformeze, care sunt limitele de acțiune ale polițistului, scopurile utilizării unor mijloace din dotare, ș.a.m.d., motiv pentru care, modul de acțiune al polițiștilor, așa cum se fundamentează în Legea nr. 192/2019⁴, **a impus a fi prevăzut în conținutul actelor normative** (și nu în cadrul unor proceduri) la care pot avea acces și de care pot lua cunoștință toate persoanele fizice.

În sprijinul celor menționate, de interes sunt prevederile art. 4 -11 din Legea nr. 202/1998 *privind organizarea Monitorului Oficial al României*, cu modificările și completările ulterioare, din analiza acestora rezultând faptul că **procedurile ca documente de sine stătătoare nu se regăsesc printre actele supuse publicării în cele 7 părți ale Monitorului**. Procedurile se elaborează potrivit prevederilor Ordinului s.g.g. nr.600/2018⁵ de către entitățile publice **și sunt opozabile doar personalului acestora nefiind aduse la cunoștința publicului**.

În altă ordine de idei, conform Ghidului de elaborare, o procedură descrie un proces sau o activitate care se desfășoară la nivelul entității publice aplicabil/aplicabilă majorității sau tuturor compartimentelor dintr-o entitate publică. Prin proces se înțelege **un flux de activități** sau succesiune de activități logic structurate și organizate în scopul atingerii unor obiective definite.

De asemenea, fluxul și dinamica activităților desfășurate de polițiști în îndeplinirea misiunilor sau intervențiilor **(a îndatoririlor de serviciu) este diferit și specific fiecărei astfel de misiuni**.

Pentru acest motiv, menționăm că orice demers de elaborare a unei proceduri care să cuprindă *în mod unitar* un ansamblu de reguli ce poate fi valabil și aplicabil *pentru toate tipurile de misiuni* sau intervenții polițienești presupune o procedură dificilă, inclusiv sub aspectul implementării acesteia la nivel operațional.

⁴ pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice.

⁵ privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.